

שם המחקר: הקשר בין דפוס סריקת עיניים לבין ליקויים בעיבוד מידע בפתרון בעיות אנאלוגיות ☸

קונספטואליות ופרספטואליות בקרב נבדקים בעלי פיגור שכלי בהשוואה לבעלי התפתחות תקינה בעלי גיל שכלי זהה.

רשות המחקר: אוניברסיטת בר-אילן ☸

שנה: ספטמבר, 2010 ☸

מס' קטלוגי: 24 ☸

שמות החוקרים: המחלקה לחינוך: ד"ר חפציבה ליפשיץ, פרופ' דוד צוריאלי, ד"ר יצחק וייס ☸

המחלקה לפסיכולוגיה: פרופ' אלי ווקיל, ד"ר יוסי ארזואן, מרכז "גונדה" לחקר מדעי המוח

תקציר המחקר

מטרתו העיקרית של המחקר היא: זיהוי תהליכי המיקוד והקשב ותהליכי החשיבה כפי שהם מתבטאים בדפוס סריקת עיניים (Eye Tracking) בעת פתרון בעיות אנאלוגיות ופרספטואליות בקרב מתבגרים בעלי פיגור שכלי קל ובינוני בהשוואה לבעלי התפתחות תקינה בעלי גיל שכלי זהה.

במחקר השתתפו 38 נבדקים בשתי קבוצות: 18 נבדקים בגיל 25-55 בעלי פיגור שכלי קל ובינוני ($40-70 = IQ$) העובדים במרכז תעסוקתי, 20 נבדקים (צעירים) בעלי התפתחות תקינה בגילאי 6-8 שהותאמו לקבוצה הנ"ל על בסיס הרמה הקוגניטיבית על פי מבחן רייבן (1968); שתי הקבוצות התנסו בפתרון מבחן אנאלוגיות קונספטואליות ופרספטואליות (CPAM; Tzuriel Galinka, 2002) הבנויים על פי מודל הרכיבים עפ"י סטנברג (Sternberg, 1977) הכוללים: Mapping, Inference, Encoding, וכן Application. המחקר נערך במעבדת ה-Eye tracking באוניברסיטת בר אילן כאשר הנבדקים ישבו מול מסך מחשב המחובר למכשיר Eye Tracker. המכשיר עוקב אחר תנועות העיניים של הנבדקים במהלך פתרון האנאלוגיות המאפשר לכמת באופן אמפירי את מידת הפניית תשומת הלב, הקשב המיקוד ואת שלבי החשיבה של הנבדקים בעת פתרון האנאלוגיות.

מן התוצאות עולה כי ציוני בעלי התפתחות התקינה בשני סוגי האנאלוגיות גבוהים יותר משל בעלי הפיגור השכלי. נמצאו קווים משיקים ודיפרנציאליים בשתי הקבוצות במדדים ההתנהגותיים ובמדדי תנועות העיניים. בשתי הקבוצות לא היו הבדלים בציונים בין האנאלוגיות הקונספטואליות לפרספטואליות. בעלי הפיגור השכלי בילו יותר זמן באנאלוגיות הקונספטואליות וביצעו יותר מעברים באנאלוגיות הפרספטואליות. סגנון החשיבה של בעלי הפיגור השכלי הינו אימפולסיבי ומוגדר כ- Elimination response ואילו סגנון החשיבה של בעלי התפתחות התקינה

مؤسسة "شاليم"
لتطوير خدمات للشخص ذو
التخلف العقلي في السلطات المحلية

The Shalem Fund
for Development of Services for People with
Intellectual Disabilities in the Local Councils

פיתוח שירותים לאדם עם מוגבלות שכלית
התפתחותית ברשויות המקומיות

הוא רפלקטיבי ומובנה ומוגדר כ. Constructing matching על פי Bethell-Fox, Lohman, and Snow

(1984).